

אוניברסיטת חיפה
החוג לניהול מידע וידע

מספר הקורס : 218.4400

שם הקורס : שיטות מחקר ב' - תקשורת מתווכת מחשב ומדיה חדשים

שם המרצה : ד"ר ירון אריאל

מועד הקורס : יום ג' 16:00-19:00

שעת קבלה : יום ג', 15:00-16:00

דואר אלקטרוני : yaronariel@gmail.com

מטרות הקורס :

הקורס מיועד להציג בפני הסטודנט גישות תיאורטיות, מודלים ומערכי מחקר מרכזיים בתחום של טכנולוגיות תקשורת ומידע, תקשורת מתווכת מחשב ומדיה חדשים. תוכן הקורס כולל היכרות עם התיאוריות והמודלים המרכזיים המחברים את מדעי המידע (IS) לתחומי מחקר שהתפתחו במדעי החברה מאמצע המאה ה-20. נדון, בין היתר באתגרים המיוחדים של מערכי המחקר בעידן המידע, סוגיות ביקורתיות בניתוח מאגרים גדולים של נתונים, תיאוריות של מידע והתפתחותם למודלים של תקשורת ואינטראקציה במדיה מסורתיות ומתוכי מחשב; ויראליות והיבטים ביקורתיים ביחס לשימוש בטכנולוגיות מידע.

תוכן הקורס בראשי פרקים :

שיטות מחקר במאה ה-21

תיאורית המידע (Information Theory)

אינטראקציות מתווכות מחשב (תיאוריות CMC)

ויראליות וממטיקה

מדיה ניידים וטלפונים ניידים חכמים

היבטים ביקורתיים ביחס לשימוש בטכנולוגיה

האופי המתודולוגי של הקורס :

- הוראה פרונטאלית המלווה בדיון כיתתי

דרישות הקורס :

- נוכחות והשתתפות בשיעור

- קריאת פריטי החובה לקראת כל שיעור

- הגשת מטלה מסכמת

הרכב הציון הסופי :

השתתפות : 10%

תגובת קריאה (בפורום הקורס) : 10%

מטלה מסכמת : 80%

ספרות עזר מומלצת :

Fuchs, C. (2011). *Foundations of Critical Media and Information Studies*. New York: Routledge

המטרות המתוכננות להשגה בתום הקורס :

- הסטודנטים יפתחו יכולות הערכה וביקורתיות כלפי תיאוריות, מודלים והשיטות השונות, על יתרונותיהן וחסרונותיהן

תוכן הקורס על פי נושאים ולוח זמנים :

נושא 1: מבוא: אתגרי הפוזיטיביזם ואמפיריציזם במאה ה-21

שיטות מדידה בלתי מתערבות ותגובתיות Unobtrusive & Non-reactive methods, ניתוח שניוני Secondary analysis, נתוני עתק Big Data, ניתוח רשתות Network Analysis, ניתוח על Meta-Analysis

קריאת חובה-

Boyd, D., & Crawford, K. (2012). Critical questions for big data: Provocations for a cultural, technological, and scholarly phenomenon. *Information, Communication & Society*, 15(5), 662-679.

נושא 2: תיאוריית המידע (Information Theory)

על מעבר של מודלים ממדעים מדויקים למדעי החברה/ניהול: התיאוריה הקיברנטית של ווינר, אנטרופיה והמודל של שאנון ו-וויבר. ההשוואה למודלים של תקשורת (Mass, Personal, Mediated)

קריאת חובה-

דויטש, ק. (1993). 'דגם קיברנטי פשוט'. בתוך ב. זיסר מדע המדינה לגונוני: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה

Gleick, J. (2011). *The information: A history, a theory, a flood*. New York: Pantheon Books
(Information Theory, pp. 204-232)

קריאה מומלצת

Krippendorff, K. (2009). *On Communicating. Otherness, Meaning, and Information*. London: Routledge (Chapter 14: An Introduction to Information Theory, Pp. 237-264)

נושא 3: אינטראקציות מתווכות מחשב (תיאוריות ומודלים CMC)

תיאוריות ומודלים קלאסיים של תקשורת מתווכת מחשב בדגש על שרידותן והתפתחותן במקביל להתפתחות המחקר ממוקד המשתמש (Human centered approach)

קריאת חובה

Walther, J. B., & Parks, M. R. (2002). Cues filtered out, cues filtered in Computer-Mediated Communication and relationships. In: M. L. Knapp & J. A. Daly (Eds.), *Handbook of interpersonal communication* (3rd ed., pp. 529-563). Thousand Oaks, CA: Sage

נושא 4: מדיה חדשים: חברתיים, השתתפותיים, ניידים

Affordances או רבולוציה? דטרמיניזם טכנולוגי או הבנייה חברתית? מודלים של אימוץ וקבלה בפועל

קריאת חובה

Carey, J., & Elton, M. C. J. (2010). *When media are new: understanding the dynamics of new media adoption and use*. Ann Arbor: Digital Culture Books. University of Michigan Press [pp. 19-57]

Wellman, B., Rainie, L. (2012). *Networked: the new social operating system*. Cambridge, MA: MIT Press (pp. 81-108, "The mobile revolution")

קריאה מומלצת

Ling, R. (2008). *New Tech, New Ties: How Mobile Communication is Reshaping Social Cohesion* Cambridge, Massachusetts: MIT Press (pp. 93-115, "Co-Present interaction and mobile communication")

נושא 5: ויראליות וממטיקה (Memetics)

קריאת חובה

ברגר, ג'. (2013). ויראלי: כך תגרמו למוצרים ולרעיונות שלכם להצליח. תל-אביב: ידיעות ספרים הוצאת משכל (מבוא, עמ' 33-9 + פרק 1 - "מטבע חברתי", עמ' 63-34)

Shifman, L. (2013). *Memes in Digital Culture*. Cambridge, MA: MIT Press (pp. 17-54)

נושא 6: היבטים ביקורתיים ביחס לשימוש בטכנולוגיה

קריאת חובה

Turkle, S. (2011). *Alone together: Why we expect more from technology and less from each other.*

New York, NY: Basic Books. (Introduction+Chap.1)

Carr, N. (2010). *The Shallows: What the Internet Is Doing to Our Brains.* London: W. W. Norton & Company [Ch. 8: "The church of Google". pp.149-176]

קריאה מומלצת

Keen, A. (2012). *Digital Vertigo: How Today's Online Social Revolution is Dividing, Diminishing, and Disorienting Us.* New York: St. Martin's Press (pp. 84-105).